

การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อการสอนด้านสิ่งแวดล้อม
ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร

นางโฉมจิรา เงินแพทย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-607-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE UTILIZATION OF DAILY NEWSPAPERS AS INSTRUCTIONAL MEDIA
ON ENVIRONMENTAL ASPECT OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL TEACHERS
IN BANGKOK METROPOLIS**

MRS. CHOMEJITTRA NGUNPAT

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

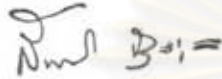
**A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio - Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1995

ISBN 974-631-607-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อการสอนด้านสิ่งแวดล้อมของครูระดับมัธยมศึกษา
คอนตัน ในกรุงเทพมหานคร
โดย นางโฉมจิรา เงินแพทย์
ภาควิชา วัสดุศาสตร์ศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วิรุณี ลีลาพฤกษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

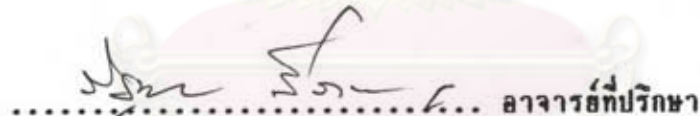

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ งามสุวรรณ)

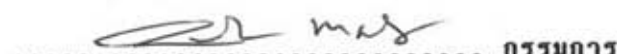
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. วชิราพร อัจฉริยโกศล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วิรุณี ลีลาพฤกษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย หานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรจรีช ฐะแก้วทุ่ง)

โฉมจิตรรา เงินแพทย์ : การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อการสอนด้านสิ่งแวดล้อมของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร (THE UTILIZATION OF DAILY NEWSPAPERS AS INSTRUCTIONAL MEDIA ON ENVIRONMENTAL ASPECT OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. วิรุฬห์ ลีลาพฤกษ์. 108 หน้า. ISBN 974-631-607-9

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อการสอนด้านสิ่งแวดล้อมของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ในด้านวิธีการใช้และระดับการใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อการสอน เป็นบทเรียน และจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างคือ ครู-วิทยาศาสตร์และครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 342 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีวิธีการใช้หนังสือพิมพ์รายวันในการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อม โดยแยกเป็นแต่ละฉบับ ดังต่อไปนี้ ให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการทำรายงาน นำความรู้เกี่ยวกับแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ มาใช้เป็นบทเรียน ให้นักเรียนนำเสนอข่าวสารสิ่งแวดล้อม หรือบทความที่เป็นประโยชน์มาจัดบอร์ดหรือป้ายนิเทศ ให้นักเรียนใช้เป็นข้อมูลในการจัดนิทรรศการวันสิ่งแวดล้อม ใช้ข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มายกตัวอย่างประกอบการเรียนการสอน และใช้นโยบายหรือแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์

2. ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อการสอน เป็นบทเรียน และใช้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง

ภาควิชา... โสตทัศนศึกษา.....
สาขาวิชา... โสตทัศนศึกษา.....
ปีการศึกษา... 2537.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C343082 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS
KEY WORD: NEWSPAPER / ENVIRONMENT

CHOMEJITTRA NGUNPAT : THE UTILIZATION OF DAILY NEWSPAPERS AS
INSTRUCTIONAL MEDIA ON ENVIRONMENTAL ASPECT OF THE LOWER SECONDARY
SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSOC.
PROF. VIROON LEELAPRUTE. 108 pp. ISBN 974-631-607-9

The purpose of this research was to study the utilization of daily newspapers as instructional media on environmental aspect of the lower secondary school teachers in Bangkok Metropolis, in the aspect of the methods of using daily newspapers and the levels of using daily newspapers as instructional media, lesson and environmental co-curricular activities. The samples were 342 science and social studies teachers from the lower secondary schools under the jurisdiction of General Education department in Bangkok Metropolis. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation and then presented in the tables and descriptive forms. The results of the research were as follows:

1. The methods of using daily newspapers in environmental studies instruction of the lower secondary school teachers in each volume as follows : having students use newspapers as sources for writing reports, using knowledge concerning with new environmental concepts as lesson, having students present environmental information or columns and articles from newspapers to display environmental exhibition, presenting new or events as the examples for the explanation and using environmental information or concepts from newspapers for introduction of lesson, by using "Thai Ratt" and "Daily News"

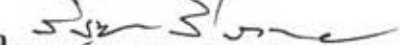
2. the lower secondary school teachers use daily newspapers as instructional media, lesson and environmental co-curricular activities at middle level.

ภาควิชา..... โสตทัศนศึกษา

สาขาวิชา..... โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ชี้แนะแนวทางในการเรียบเรียง ให้คำปรึกษาคอยติดตามงานวิจัยนี้ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย นานิชและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์กัลยาณี จักษุรักษ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเซนต์สิริอนุสสรณ์ ผู้ให้โอกาสในการศึกษาแก่ข้าพเจ้า

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยา มาแจ้ง อาจารย์ทองสุข ชันทอง อาจารย์ธำริณี เจียรวัฒนะ อาจารย์ชาติชาย อ่อนเจริญ และคุณณัฐ จานงค์ทรง ที่ช่วยในการตรวจแก้ไขแบบสอบถาม และการพิจารณาความเหมาะสมด้านการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา ตลอดจนขอขอบคุณคุณเฉลิมฤทธิ์ แก้วสิมมา ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดขอกราบขอบคุณพ่อ แม่ และครอบครัว ที่สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยห่วงใยผู้วิจัยตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โคมจิตรา เงินแพทย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
คำถามในการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของหนังสือพิมพ์.....	10
วัตถุประสงค์ของการทำหนังสือพิมพ์.....	12
ประเภทของหนังสือพิมพ์.....	13
ลักษณะของหนังสือพิมพ์.....	16
เนื้อหาของหนังสือพิมพ์.....	17
บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ต่อสังคม.....	20
บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในการรายงานข่าวสิ่งแวดล้อม.....	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเลือกและวิธีการใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน.....	27
งานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ.....	31
งานวิจัยในประเทศ.....	31
งานวิจัยต่างประเทศ.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	78
คำถามในการวิจัย.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	87
ภาคผนวก	
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	93
จดหมายขอความร่วมมือ.....	94
รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	95
แบบสอบถาม.....	96
ประวัติผู้วิจัย.....	108

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในด้านสถานภาพทั่วไป.....	40
2 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในด้านกรอ่านหนังสือพิมพ์.....	42
3 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่นำรูปภาพเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมต่างๆ มาประกอบการเรียนการสอน.....	46
4 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้ข่าวสารสิ่งแวดล้อม หรือเหตุการณ์ต่างๆ มายกตัวอย่างประกอบการเรียนการสอน.....	47
5 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียนอ่านข่าวสาร สิ่งแวดล้อมแล้วนำมาอภิปรายสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น.....	48
6 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้บทความที่ กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ให้นักเรียนวิเคราะห์.....	49
7 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้บทบรรณาธิการ ที่กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ให้นักเรียนวิเคราะห์.....	50
8 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่นำภาพเกี่ยวกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา.....	51
9 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ใช้หนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข้อมูลในการทำรายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	52
10 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้เนื้อหา หรือแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการนำเข้าสู่บทเรียน.....	53
11 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่นำความรู้ เกี่ยวกับแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ มาใช้เป็นบทเรียน.....	54
12 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่จัดทำเอกสาร ประกอบการสอนสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมในบทเรียนให้นักเรียนอ่าน.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่นำเนื้อหา ด้านสิ่งแวดล้อมมาอธิบายประกอบการเรียน.....	56
14 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้เนื้อหา หรือแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมมาจากหนังสือพิมพ์บางตอนสรุปทเรียน.....	57
15 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียนรวบรวม และจัดทำข้อมูลข่าวสารสิ่งแวดล้อมเป็นสมุดหรือแผ่นภาพ.....	58
16 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ย่อข่าวสิ่งแวดล้อมที่สนใจด้วยสำนวนของตนเอง.....	59
17 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียนวิเคราะห์ วิจารณ์ข่าวสิ่งแวดล้อมที่เสนอ.....	60
18 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน นำเสนอข่าวสารสิ่งแวดล้อมหรือบทความที่เป็นประโยชน์มาจัดบอร์ดหรือป้ายนิเทศ...	61
19 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ติดตามข่าวสารสิ่งแวดล้อมและนำมาจัดทำเป็นรูปเล่มรายงาน.....	62
20 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ติดตามข่าวสารสิ่งแวดล้อมและนำมารายงานปากเปล่า.....	63
21 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ใช้ข่าวสารหรือบทความเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากหนังสือพิมพ์เป็นหัวข้อ ในการโต้วาที.....	64
22 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับข่าวหรือเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น.....	65
23 จำนวนและคำร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน รวบรวมการ์ตูนต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจัดทำเป็นรูปเล่ม.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24 จำนวนและค่าร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วันสิ่งแวดล้อม.....	67
25 จำนวนและค่าร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ใช้เป็นตัวอย่างในการฝึกเขียนบทความเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างสั้น.....	68
26 จำนวนและค่าร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนำภาพเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมมาให้นักเรียนบรรยาย หรือขยายความประกอบการพูดและ เขียนเชิงวิจารณ์.....	69
27 จำนวนและค่าร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน ใช้เป็นตัวอย่างในการฝึกเขียนคำขวัญ โฆษณา คำเชิญชวน ให้ร่วมมือ กันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	70
28 จำนวนและค่าร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่จัด การแข่งขันตอบปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยครูกำหนดเนื้อหาและ ระยะเวลาของข้อมูลจากหนังสือพิมพ์.....	71
29 จำนวนและค่าร้อยละของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้นักเรียน เขียนจดหมายเปิดผนึกแสดงความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านหนังสือพิมพ์.....	72
30 คำขวัญนิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการสอน ใช้เป็นบทเรียน และใช้จัดกิจกรรมเสริม การเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อม.....	73
31 คำขวัญนิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการสอนด้านสิ่งแวดล้อม.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	คำขวัญนิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้หนังสือพิมพ์เป็นบทเรียนด้านสิ่งแวดล้อม.....	75
33	คำขวัญนิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้หนังสือพิมพ์จัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อม.....	76

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย